

KIADÓHIVATAL:

Es Antalkönyvnyom
a, hova az előfizetési
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatal
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitott térben egy
ór közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vetetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. —
Félévre . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG:

Kényes utca, 175. szám
hova a lap szellemi ré
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

A tanév végén.

Június végével városunk minden tanintéze-
teiben az 1890-91-ik évi tanítás befejeztetik.
Legelőbbek voltak a tanyai ismétlő iskolák,
melyekben a tanítás — tekintetbe véve az alföld
sajátos gazdasági viszonyait — már márczius
elején tartott közvizsgálatokkal lett befejezve.
Erre következtek a városi ismétlő iskolák hol a
közvizsgálatok május elején tartottak. Majd
sorra kerültek a tanyai és városi evangélikus
elemi népiskolák, melyeknek vizsgálatai pünkösöd
ünnepe követő héten tartattak meg. A városi
alsófokú kereskedelmi és ipariskolákban a tani-
tás jun 14-én tartott közvizsgálatokkal lett befe-
jezve. A lefolyt héten folytak le a jun. 19-én
tartott közvizsgálatokkal a főgymnasium beszámoló
napjai. A folyó héten tartatnak az érettségiek
a tanítóképző vizsgálat s befejezésül jun. 26-
és 27-én fog lefolyni a polgári és elemi állami-
lag segélyezett leányiskolának közvizsgálata.

Ha végig tekintünk mind ezen iskolákon el-
 kell ismernünk, hogy városunk hazánk városai
közt kiváló helyet foglal el. Szarvasat multban
is a tanügy érdekében kifejtett ügybuzgalma
jellemzte, mert ennek volt köszönhető a Thes-
sedik-féle gazdasági intézet, mely e téren első
üzeményezés volt hazánkban; ma is csak
elismeréssel kell városunknak adóznunk. Bizo-
nyilja a város áldozatkészségét, hogy például a
tanyai ismétlő iskolák felállításában Szarvas

Békésmegye minden községét megelőzte, s a
szarvasi kereskedőknek csak dicséretére válik,
hogy megyénkben ők az elsők, kik önálló alsó-
fokú kereskedelmi iskolát tartanak fel.

Minden intézeteink közt bizonynyal legfon-
tosabb a főgymnasium s az azzal kapcsolatos
tanítóképző intézet. Számos ezerre megy azok
száma, kik a szarvasi főgymnasiumban és szá-
zakra, kik a tanító képezdében nyerték kiké-
peztetésüket. Szarvasnak kell hogy főgymnasia
személye legyen. Nem is tagadjuk, hogy ez
intézetét Szarvas szereti, érte a multban sokat
áldozott, áldoz még ma is, de úgy hisszük,
hogy ezen szeretetre méltó is. Ha eltekintünk
minden idealismustól, el azoktól a javaktól miket
az intézet a város közönségének szellemileg nyújt,
még a realis gondolkozásu, számító ember is
kénytelen bevallani, hogy az intézet a városnak
anyagilag is nagy hasznára van. Egyre másra
évenként a 400 tanulóból közel 300 tanuló a
vidékről jő s tartozkodik városunkban, mi által
bizonynyal nem csekély pénzforgalmat hoz ma-
gával. De ez alkalommal különösen azon elő-
nyökre akarunk rámutatni, melyeket ismét a
tanulóifjúság élvez a szarvasi főgymnasiumban.

Itt első helyen rá kell mutatnunk a főgym-
nasiumi élelmező intézetre, az alumniumra. Ezen
intézetbe a lefolyt évben 169 tanuló nyert élel-
mezést. Ebből olcsón élelmeztetett 117 (30-nak
elengedett 20—20 frt, 15-nek 35—35 frt.,
egészen ingyenes volt 18 (tehát ezeknek

elengedett 50—50 forint]. Van az alum-
neum mellett egy esti convictus, hol 52 tanuló
nyert olcsón (személyenként 34 forintért egy
évre vacsorát. Ha ezen összeget mint jótéteményt
összszegeljük a tanoda itt tetemes áldozatot tesz
a tanuló ifjúságért.

Meg kell azonban még emlékeznünk a kü-
lönféle jutalmak és szorgalomdíjakról. Hogy tel-
jesebb tájékozást nyujtsunk ezekről álljon itt az
idei jutalom kiosztások kimutatása részesültek

Beyschtág-Töltésy díjban (40 frt)
Slajchó Mihály VII o. t. Bockó Dániel fé-
lében (32 frtjával) Laukó Dezső és Misley Gyula
VIII. o. t. Urszinyi Andoréban (30 frt
Urszinyi János VIII. o. t. Tatay István fé-
lében (40 frtjával) Ott Béla és Misley Kálmán
VII. o. t. Nemet István féleében (23 frt)
Sztraka Ernő VII. o. t. Rafinszky féleében
Rell Lajos VI o. t. Havár féle díjban (14
frt) Szirácszky Kálmán. VI o. t. Zsilinszky
féle rajzdíjban (8 frt) Benka Pál VI o. t.
Szarvasi festők díjában (8 frt) Melis
István V. o. t. Party Ferenc féle díjban
(6 frt) Králik Dani VII o. t. Debreceni fé-
lében (5 frt) Bartl István V o. t. Székács
féleében (8 frt) Szemian Dénes V. o. t. Vo-
zárrik féleében (8 frt) Varga János V o. t. Szécsy
féleében (8 frt) Oláh Mihály VII o. t. Aszarva
s inő egyet egy-egy aranyában, Schiff Izdor
és Meitner József V. o. t. Pónyiczky Máté
aranyában Fuhrherr Béla VIII. o. t. Dr. Szlovák

TÁRZA.

Csukási József emlékezete.

(A „Budapesti Hírlap” fennállása 10-ik évfordulóján.)

Elesett a zászlótartó,
De a zászlo tenn lobog;
Lobogtatják bátor, elszánt,
I fju, lelkes bajnokok,
A vezér már csüdes ember,
De az eszme él tovább
S glóriával koszorúzza
A kidölt hős homokát.

Most tíz éve, hogy kibontá
Azt a zászlót szent jelül,
Kis csapatát harczba indult
S maga hittel ment elül.
Csak egy szó volt rahimezve,
A magyarság volt e szó, —
És ma már ezt visszabangozza
A hazában millió.

A szegények küszöbére
Ez a jelszó ráfalta,
Vele osztott a kicsiny had
Ellenének szaz halált;
És a diások palotait
Diaddalal vette be,
Es az ügynek rózsát termet
Tovisek közt nyert sebe.

Mézsel csorgó édes nyelvünk!
Büszke, dőlczeg nemzetünk!
Téged érjen üdv, dicsőség,
Ha mi küzdven győzhetünk:
Ezt érezte, ezt harsogta
Napról napra, szüntelen —
S háromszínű zászlajához
Szegődött a győzelem.

S most e zászlón gyászfátyol csüng
Az örömnapp ünnepe;
De a fátylon átalcsillog,
Titkos írás, égi fény.
Gyúl az emlék csipkebokra,
S egy áldott szív hangja kel:

Föl, magasra azt a zászlót!
Az eszmének győzni kell!

Föl, magasra és előre!
Holt és élő egyetért:
Régi zászlónk fenn lobogjok
Az ügyért, a nemzetért.
Legyen első a hegy ormán
S jól megálljon a helyén
Ezeréves Magyarország.
Diadalmi ünnepén!

Rudnyászký Gyula.

A betyár Petőfi költeményeiben.

Nagy költők jellemző sajátága, hogy ott is talál-
nak feldolgozni való anyagot alkotásaikhoz, a hol más
közönséges halandó csak a semmitmondó, prózai való-
ságot látja a maga leplezetlen múltában. A felföld
regényes változatait, a bérceket, völgyet, erdőt, pata-
kot például mindenki sokkal költőibb tárgyakká gon-
dolta mint a kietlen, egyhágu síkságot. Olvassa csak
el az ember Petőfinak az alföldet dicsőítő költeményeit
s mi más lesz mindjárt előtte az a semmitmondó síkság.
Igy van ez a jellemfestésnél is. Vajjon lehet-e egy
elzüllött, Isten-embert nem ismerő gonosztevőt úgy
festeni élénk, hogy mi azt az embert szánjuk és csak
nem készek vagyunk meg is bocsájtani neki? Petőfi
megadja rá a feleletet. Ő a mindenki által félt, rette-
gett, s mindenki által megvetett betyárból egy oly
alakot teremtett költészetében, a kivel önként megosz-
tuk érzelmeinket, a kivel nevetünk és sírunk s aki ekként
rokonszenvűnk is megnyeri.

De lássuk csak miként rajzolja a betyárt Petőfi
egyes költeményeiben.

A „Mint a porszem szélvész fuvátán” kezdetű és
című költeményében a betyár egy lovat lop. Amint
vágat vele a síkságon, a ló gazdája észreveszi a lopást
s bosszúsán rákiált. A betyár lóhátról ekként vigasz-
tasztalja a gazdát:

„Sohse búsuljon kend, gazdaram,
Hiszen ugys elég lova van;
Hejh! csak egy szivet birt e kebel
Az is a kend lánya lopta el!”

A betyárnak is van szive, az is szeret és a nem vi-
szonzott szerelem annak szívében is fájdalomt kelt.

Vajjon felkölti-e bennünk a megvetést a tolvaj
íránt e kis költemény, a hol egyrészt a humoros ötlet
(kölcsonös lopás) másrészt a fájdalommal hangzó panasz
uralja érzelmeinket?

Számos költeménye van Petőfinak melyben a
betyárról egy két sorban megemlékszik. Ha az alföldről
a pusztáról stb. ír a betyár alakja mindig ott lebeg
szemei előtt s előszeregettel rajzolja annak szen-
vedéseit:

Betyár embernek jó tanyája nincs,
Mindenfelől csörög rá rabbiúnos;
Százaz bokorban húzza meg magát,
Átkozza a hús özi éjszakát.

vagy például A pusztai télén című költeményben:

A rórára halvány ködök települnek,
S csak félig mutatják
A betyár alakját,
Kit éji szállásra prüsszögve víz a ló,
Háta mögött farkas, feje fölött hold.

A „Pusztai találkozás” című költeményben egy
szép jelenetet ír le a költő a betyáréletből. A pusztán
egy gazdag uri hintó megy. A haramja jó zsákmányra
számítva neki vágat a hintónak s pisztolyát a benülőre
szegezi, ekkor veszi azonban észre, hogy a hintóban
egy gyönyörű asszony ül, ki ijedtében könyörületért
esdekel.

A haramja lelkesen néz rája
S ilyen nyájas szókra nyílik szája:
„Ne rettegjen tekintetes asszony
Nem gátolom, hogy tovább utazzon,
De mielőtt innen tovább méne,
Kérem szépen nézzen a szemembe!”

Az asszony félénken a szemébe néz. A betyár bátrabb
lesz megfogja a kezét, sőt még egy merész kívánság-
gal is előlép:

Csókoljon meg tekintetes asszony!

Az asszony elpirul s a betyár félve, hogy talán megha-
ragudott ekként szól:

Ne váljunk el haragban egymástól
Inkább lemondok e kívánságomról.
A csók ugys ha erőltette jó,
Olyan, mint a korán szedett szőlő,
Teens asszony, isten áldja meg hát!
Felejtse el a szegény haramját,
Aki, aki...

S itt megszakadt szava s elvágatott.

A „Fürdik a holdvilág” című költeményben

Pál aranyában Lövy Zsiga VIII o. t. Balt házár féle aranyban Liszka Nándor V o. t. Dancs féle tallérban. Neu Ferencz IV. o. t.

A banya kerületi ösztöndíjakban: András Pál, Greksza János, Zsilinszky Sándor 6 frtjával VIII. o. t. Blázy Lajos, Králik Pál, Marcsek György Molitorisz Lajos VII. oszt. 6 frtjával. Beyer Fülöp, Lengyel Sándor, Lózsa Kálmán, Ponyiczky Kálmán, Szász István VI. oszt. 6 frtjával. Körtössy József V. o. 6 frt. Miklián Ödön V. o. 10 frt. Kubányi Gyula, Szalay Kálmán IV. o. 3 frtjával. Kuczian Géza, Ponyiczky Lajos Weigert Mihály III. o. 3 frtjával. Nyácsik Béla III. o. 2 frtjával.

Gróf Bolza Géza aranyát kapták egyenkint: Lövy Zsigmond VIII. o. t. Petrovics István VII. o. Petrovics Mihály IV. o. t. Orttmann Albert VI. o. t.

Ha mindazon összeget, melyeket a főgymnasium a tanuló ifjúságnak évenként nyújt, egybevetjük, kiülünk hogy a szarvasi tanoda méltán a szellemiek kivül ezekben is kiérdemelte eddigi jó hírnevét, s hisszük hogy azt ezután is megfogja tartani.

Ujdonságok.

Tornavizsgálat a főgymnasiumban és jutalomosztás. Csöförtőlön delutan, most az egyszer több ev ota esőől nem zavarva megtartott a főgymnasiumi tanulószolgálat tornavizsgálata. Az ifjak előbb a füzergyakorlatokban erőfejlesztő gyakorlatokban mutatták be ügyességüket. A közönség nagy élvezettel, igaz gyönyörűséggel nézte az erőteljes ifjúság ügyesmozdulatait. Kitérítve lettek általános ügyességért: Laukó Dezső VIII oszt. t. (1 db 10 frankos aranyai) magassúlydobásért és távolugrásért. Kleindl József (12 erő pont 1 db körmőczyi arannyal ugyanezért második díjjal Belopotoczky György 11 és 1/2 erő pont) 1 db. ezüst tallérral nyújtó tornászért első verseny díjjal 4 ezüst frttal Misley Kálmán VII oszt. tanuló; Korlátversenyben 4 ezüst forinttal Áchim Károly, lóugrási versenyben 4 ezüst forinttal Laukó Dezső — a főgymnasium

Petőfi egy magába tért betyárt állit szemünk elé a ki könyvezze mondja:

Mért vettem fejem tilalmas dolgokra!
Édes anyám, mindig javamat akartad;
Édes anyám, mért nem fogadtam szavadat!

A magába szállt betyár kész is lenne eddigi életét megváltoztatni s a becsületesség ösvényére lépni de vissza tartja az hogy már késő, mivel a törvényt keresi:

Édes anyám meghalt, kis házuk azóta
Régen összerokkolt, s áll az akasztófa.

A „Hírös város az alföldön” című költeményben ekként dicsekszik a betyár:

Nincs én neköm mesterségöm, nem is kő
Van azé jó keresetom, jobb se kő;
Vót is van is, lösz is his-öm istenöm
Mig utast lát a puszta ké szömöm.

Únás pej a nyergős lovam; nem vöttem,
Szügyény legény szep szörivel szöröztem,
Csüllagos a feje, kese a lába;
Megeresztöm, a szél sem ér nyomába.

Ezön járok, mint kiskiráj kényösen,
Borjuszájas ingöm lobog szörösen,
Süvegöm a jobb szömönömön viselöm,
Mindön ember előtt mög se emelöm.

A betyár a telt pénzestárczáju utasokat kifosztja, de megcsalni senkit sem tud:

Be benézek a bugaczi csárdába,
Öszöm, iszom kedvem szörint rovársra
Öltségös hitelem vau ott neköm,
Megfizetök, böcsültem nem sörötöm.

Petőfi betyárja csak gazdag utasokat támadott meg a puszta, mely állandó tartozkodási helye volt s ezeket is előbb csak fenyegetés kényszerítette rá pénzők átadásra s csak ha ellenállást tapasztalt nyult fegyveréhez A kevésbé tehetőseket nem bántotta.

Ha gazdag utas jött, Marci így kiáltott:
Ide az erszényed, ha nem kell halálod;
Ha szegény utas jött, ezt mondta szívesen:
Nesze az erszényem s áldjon meg az Isten.

Ilyen a betyár Petőfi költeményeiben. Ha valaki figyelemmel olvassa Petőfi költeményeit elejétől-végig csodálkozni fog magán, hogy annyi költői szépségekben bővelkedő vers körülete eddigi figyelmét, melyet tán csak azért nem olvasott el, mivel senki sem dicsérte előtte, s nem vett fárdságot magának, hogy a vastag kötetekben rejülő szebbnél szebb költeményeket maga keresse fel. Hja! Igy olvassák a költeményeket nálunk. Mig egy idegfelesztő regény fércznek ezer meg ezer olvasója akad adig nemzeti költészetünk classicausai a lomtárban hevernek olvasatlanul, Vegye valaki kezébe az egyes könyvtárak naplóját, melyben a szárazakozás, vagy tanulmányozás végett kiadott könyvek jegyzetnek be sigazat fog adni nekem.

RÁSPOLY

um legjobb futója Grün Endre 1 db. körmőczyi arannyal, második futója Pilc Mihály 3 ezüst forinttal — magas ugrásért algyumnasiumuk közül első díjjal két ezüst forinttal Exterde Kálmán, ugyanezért második díjjal egy ezüst forinttal Buzár Ferenc — algyumnasiumiak nyújtó versenyében első díjjal 1 forinttal Exterde Kálmán, második díjjal 1 forinttal Molnár Márton — az algyumnasiumiak sikfutásában első osztból. Albusz Friyes, második osztból. Kornidesz József. harmadik osztból. Muzsaj Kálmán, negyedik osztból Buzár Ferencz egy-egy forinttal. előtornászi jutalmul M a k u l a Károly 4 frt. Szlovák Pal 3 frt. Igy összesen ki osztatott 3 db. arany 1 tallér és 30 frt.

Jutalomdíjak kiosztása az alsó fokú kereskedelmi iskolában. Múlt vasárnap jun. 14 én lett kiosztva a jutalomdíj melyet Réthy Sándor bizottsági elnök felajánlott. Jutalomban részesültek a III. osztból: Kántor Endre (Tajber Gusztáv tanonca) a II. Czihat János Pól testvérek) és Kasnyik Pál (Benczur Gyula) az I. H a g e t e r János (Betsencky) és T o t h Kálmán (Komloszky tanoncai). A jutalmak kiosztása alkalmával a tanoncoknak ki lett hirdetve, hogy a jövő tanévre 2 körmőczyi arany jutalmat fog nyerni az ki legszebben fog írni E két aranyat is az ügybuzgó elnök Réthy Sándor ajánlá fel. Fogadja nyilvánosan is köszönetünket.

Iparos ifjak Junálisa f. hó 14-én tartott meg az Anna ligetben bár nem a legjobb időben mégis szépséggel. A táncmulatság szépen sikerült — az első négyest mintegy 80 pár táncolta. — Az anyagi siker sem maradt az erkölcsi mögött a mennyiben az ifjúsági egyesület zászló alapja javára 60 frt 60 krt juttatott. — Jelen voltak: Lévai nővérek, Blaskovics Mariska, Majeresik nővérek, Molitorisz Paulin, Komloszky nővérek, Kálmár nővérek, Deutsensmid Emma, Dosel Linka, Simon Anna Zimányi Mariska, Varga Mariska, Neuhanser Juliska, Maginyecz Juczika, Lindenberger Etelka, Szarka Emma, Podani Emma, Kiss Örszike, Gaál Etelka, Müller Etelka Szabó Mariska, Csizsár Etelka, Benderi Gizella, Sebesi Vilma, Oszterland Etel, Véber nővérek, Liska Giza, Herczberger Ida, Frecska Teréz, Konrád Örszike, Bauerfeind Mariska, Pap Eszti, Szentes. Opauszki Erzsike, Krecsmarik Juliska, Trnyik Erzsike, Hirt Virginia, Tür. Petrás nővérek, Böszörményi Róza, Öcsöd. Karsai Juliska Szentandrás. Trunner Katicza, Markovics Zsuzsika Czegléd. Gaál Emma, Marcsek Judit stb. A menyecskék közül: Roszjarovitz Jánosné, Szüle Kálmánné, Ángyán Antalné özv. Pavlista Ferencné, Petróczy Károlyné, Kucsek Jánosné, Szrnka Györgyné, Mikolai Pálné, Benderi Józsefné, Serfel Mihályné. Herczberger Dánielné. Molitorisz Lajosné, Kajner Jánosné, Gaál Jánosné, Csizsár Jánosné, özv. Sall Ferencné, Oszterland Józsefné, Blaskó Istvánné, Baginyi Pálné, Petrás Györgyné, Valfis Sománé, Trnyik Jánosné, Pap Lajosné, Szentes, Majeresik Sománé, Hudoba Lukácsné, Ujfaluczki Györgyné, Konrád Jánosné, ifj. Opauszki Jánosné, Karsai Mihályné Szentandrás, Trunner Gotfridné, Koreny Józsefné, Nei, ausr Jánosné, stb.

Meghívó. A békésvármegyei tanító egyesület f. évi július 9-én Békésben közgyűlést tart, melyre az egyesületi tagok a megyében működő összes tanítók s tanügy barátai tisztelettel meghívotnak. B.-Csaba. 1891 jún. 15. Németh Lajos, egyes. elnök. Láng Gusztáv, egyes. jegyző. Targyisorozat: 1. Gyakorlati tanítás a jó ivóvízről. Előadó Tassy Sándor. 2. Veress Lajos főjegyző jelentése a lefolyt évről. 3. Az 1892-ik évi közgyűlési tételek kitűzése A bíráló bizottság jelentése az egyesület által hirdetett pályázat eredményéről. Előadó Donner Lajos. 5. A gyermekjátékok. Előadó a pályanyertes mű szerzője. 6. A kisdidnevelés hatása a népközlőre tekintettel a kisdidnevelési törvényre. Előadó pályanyertes mű szerzője. 7. A pénztáros jelentése s a költségvetés bemutatása 8. A könyvtáros jelentése 9. Targyalása azon indítványoknak, melyek a közgyűlés előtt legalább 10 nappal az elnökséghez benyújtottak. 10. A tisztviselők és az igazgató-bizottsági tagok választása A közgyűlés d. e. 8 órakor kezdődik. A közgyűlést megelőző jul. 8-án d. u. 5 órakor ig. bizottsági gyűlés fog tartatni. A közgyűlésen megjelenni szándékozók jun. 25-ig jelentkezzenek Vaday József, rendező bizottsági titkárnál.

Tanonczmunka kiállítás. Ma és holnap reggeli 8 órától delutan 5 óráig a regale közbirtokosság piactéri háza nagytermében iparostanonczok munkakiallítása tekinthető meg A legjobb munkák jutalomban részesülnek, és pedig első helyen két munka nyer egy-egy aranyat, utána következő négy munka egy-egy kemény tallért, végre hat munka egy-egy ezüst forintosat. A nyertes munkák már kivannak jelölve. Az ünnepes díjazás hétén jun. 22-án d. u. 5 órakor fog megtörténni. Ugy a kiállítás látogatására valamint különösen az ünnepélyes díjkiosztáshoz az iparügybarátai ezennel meghatnak.

Jelölés orgonista-tanítói állomásra. Néhá Chován Zsigmond elhalalozásával megüresedett orgonista tanítói állomásra jun. 18-án tartott presbyteri gyűlés titkos szavazással három tanítót jelölt ki: Csernak Janos, Dankó Samu és Laukó Mátyás helybeli tanítókat. Gondnokválasztás vasárnapján, jul. elején e három férfiú próbát fog tenni az isteni tisztelet alatt egy-egy éneket az orgonán vezetvén, mire a generális convent választ

— Az izr. hitközség f. hó 17 én tartott képviselői gyűlésén az oroszországi zsidók segélyezése ügye tárgyaltatott. Impulsust erre tiszt. Reichard Márkus rabbi szonoklata adott, melyet a zsidók pünkösdjén mondott el s a mely alkalommal megható szavakkal ecsetelte a szerencsétlen orosz zsidók kétségbeesztő nyomorát, a kik ama szívtelen, parancs következtében hontalanná válva kénytelenek új hazát keresni, jobbat a réginnél hol csak megalazás nyomor, jutott nekik osztályrészü. A XIX század szegény foltja lesz örökre az orosz czár kiméltelen parancsa mely annyi ezer embert fosztott meg hazájától annyi embert adott át nyomornak. A szerencsétlen orosz zsidók segélyezése ügyében ország szerite megindult mozgalom a szarvasi izr. hitközséget sem hagyta télenül. Bár szerény viszonyai között is csak tagjainak nagy fokú áldozat készsége következtében képes existálni mégis nem hiába appellált azok áldozat készségehez ember szeretetéhez s könyörületességéhez mert Dr Szemző Gyula hitközségi elnök indítványára egyhangulag elhatározta hogy a hitközség tagjai között a könyöradómányok gyűjtését megkezdi s ennek eszközlésével Grimm Mór és Scheiner Józsefet bizta meg. A ki menyt képes a menyit viszonyai megengednek bizonyára adakozni fog ezzel is alkalmat szerez magának ha csak csekély mérvben is — enyhíteni a szerencsétlen földöntutók nehézbaján A mint értesültünk már eddig is esinos összeg lón összegyűjtve. Az izr. nőegylet f. hó 18-án tartott választmányi gyűlésén szintén egyhangulag határozta el, hogy a hitközség által kezdeményezett könyöradomány gyűjtéséhez pénztárból 50 frtal járul

Meghívó. A szarvasi ovoda egyesület pénztára javára 1891 évi június hó 25-én a volt Károlyi kertben táncmulatság rendez. Kivonulás az ovoda helyiségéből 3 órakor Belépti díj személyenként 50 kr felülfizetések köszönettel vételnek s hirlapilag nyugtáztatnak.

Német nyelv eltanulására alkalmas cseré. Egy újverbázi jómódú német gazda szetrené fiát Szarvason cserébe adni a jövő tanévre. Azon szülők, kik gyermeküket oda cserébe adni óhajtanák jelentkezzenek lapunk szerkesztőjénél. Az a körülmény, hogy Uj Verbáson IV osztályú gymnasium van ajánlatossá teszi a cserét még azok számára is, kik az algyumnasium növendékei.

Érettségi vizsgálatok. A helybeli főgymnasiumban holnap veszi kezdetét a szóbeli érettségi vizsgálat. A vizsgálatok elnöke nt. Achim Ádám mint püspök helyettes. A kormány részéről képviselőnek nt. Hörk József az eperjesi theologiai intézet dékénja lett kinevezve. Összesen 41 tanuló jelentkezett miután naponként csak 12 tanuló tehet vizsgát, a vizsgák be fog nyúlni egész csöförtökig.

Épülő iskola. A kondorosi ev. egyház iskolája építését a lefolyt héten kezdte meg s a munkalat már szépen halad jövő héten tető alatt, lehet ha az idő kedvez az építésnek, Az építést Rohoska Pál vállalkozó végzi.

Hitelesítés. A gr. Károlyi féle birtok mérnöki munkalátat most hitelesítik. E hitelesítésnél jelen van Haviár Lajos kir. főmérnök valamint Kikindai Caesar békési mérnök is.

Kondoros község képviselő testülete folyó hó 25 én d. e. 9 órakor gyűlést tart a következő tárgy sorozattal 1. A község által vett 14 hold földre vonatkozó határozat hozatal 2. A Regu y örökösöktől vett utca sarokra vonatkozólag véghatározat hozatal, 3. Közigazgatási hatóság felügyelet szempontjából eszközöndő vizsgálatokhoz két bizalmi férfi választása és kiküldése.

Békés-Szent-Andráson f. hó 17 én az ottani fiatal ság a „Népkör” helyiségében sikerült táncmulatságot rendezett, melyen a falu egész intelligentiája részt vett s reggeli 4 óráig a legkedélyesebben mulatoit. Ott voltak lányok: Chémer Lina, Darabos nővérek, Hajas Mariska, Hutiray Berta, Keresztény Ella és Mariska, Krebs. Mariska, Klein Fanni, Köhn Hermina, Nyiry nővérek Tolnay nővérek, Schvarcz Ilona, Urbanek nővérek. Weisz nővérek. Asszonyok: Bakoss Gyuláné Darabos Sándorné, Hajas Lajosné, Havas Mórné, Hutiray Lászlóné, Keresztény Gyuláné, Krebs Ferencné Klein Mórné, Köhn Ábrahámné, Klein Adolfné, Nyiry Balintné, Pollatsek Vilmosné, Schvarcz Daniné, Tolnay Ferencné, Urbanek Nándorné, Zih Kálmánné, Weisz Mórné.

Tanulók hangversenye f. hó 19-én szépszámú közönség hallgatta végig a főiskolai tanóvet bezáró hangversenyt. A meglehetősen hosszú programot bebizonyította, tanulóink a komoly tudományok mellett nem hanyagolják el a nemesítő s kedélyfejlesztő szépművészetek ápolását sem. Kitértek a zongora játékbán Laukó Dezső (VIII. oszt.) és Sztraka Ernő (VII.) hegedű játékaival Krámer G. (VII.) A szavalók közül Szeremley kapott és méltán a legtöbb tapsot és csokrot. Nem halgathatjuk el azt sem, hogy a tanuló zenekar is nagy haladást tanúsít mult évi játékaival szemben, s hogy a dalkar igazán megérdemelte azt a tapsvihart, melyet énekarabjaival keltett.

Felhívás előfizetésre.

Tisztelettel kérjük mindazokat, kiknek előfizetése jelen negyed év végével lejárt hogy előfizetéseiket mielőbb megújítani szíveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek fel. Az előfizetések legzélszerűbben postautalvány útján esz-közölhetők.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva és vidékre postán küldve.

Egész évre . . . . . 5 frt — kr.

Félévre . . . . . 2 frt 50 kr.

Negyedévre . . . . . 1 frt 25 kr.

Szarvas, 1891. jun. 20.

A „Szarvasi Lapok“ kiadóhivatala.

Irodalom.

Négy különbe köthető regényhez jutnak azok kik a „Képes Családi Lapok“ at csak egy évig is járattak. E nagy előnytől eltekintve, a nevezett lap a legvalogadtott szépirodalm és ismeretterjesztő közleményeket hozza. Legutobbi 25-ik számu is kiválóan becses tartalommal jelent meg. Tolnai Lajosnak „Kétélű bárd“ című nagy határu regénye közeledik. Varadi Antal egy szép költeménnyel emeli a szám értékét. Van benne továbbá egy igen érdekes cikk a szépirodalmi szerekről a régiéknél. Elbeszélések s egyéb becses apróságok egészítik ki a lap tartalmát. Könségünknek jó szolgálatot vélünk tenni mindön a „Képes Család, Lapokat“ a legmelegebben ajánljuk.

Közzgazdaság.

A vetések állás.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot, a június hó 6-12 -ig a földmívelésügyi miniszteriumhoz beérkezett jelentések alapján a következő volt:

Már rég nem volt az ország annyira s körülbe-

lől egy időben vehemens módon elemi csapásoknak ki-téve, mint június 5-10-ike között A felhőszakadásszerű záporok több helyen beiszapolták a vetéseket, a jég néhol leverte a növényzetet, a vihar pedig tetézte a nagy csapást mivel számos helyen nemcsak, hogy összekuszálta a vetéseket, de a veteményeket, szőlőket és fákat is megkárosította. Elemi csapásról jelentenek: Árva, Hont, Liptó, Nógrád, Pozsony, Trencsén, Baranya, Somogy, Tolna, Vas, Zala, Fehér, Bacs-Bodrog, Heves, Borsod, Gömör, és Kis-Hont, Bihar, Szatmár, Temes, Alsó-fehér, Besztercze-Naszód és Szolnok-Dobokából. A kárvidékenként 10-40-60 százalék néhol ezen felül is emelkedik. Hogy mindezek dacára sem mutatkozik országos átlagban nagymérvű hanyatlás, ennek ismét azon körülmény volt előidézője mert a vetések és általában a növényzet igen sok helyen jelentékenyen fejlődött; a buza és rozs az utóbbi napokban szépen el őre balad hogy az árpa és zab országos átlagban nem mutat kel-lő kitejődésl ez a nagy mennyiségben föllepett a tete-mes kárt okozó lema melanopa férgeknek tudható be melyek már egész területeken megsemmisítéssel fenyegetik a vetéseket.

A buza az említett elemi csapások következtében néhol hanyatlott mindazonáltal az országos átlag kedvezőbb mint volt a múlt heten. A vetések nagyobbára kalászukat kihányták sőt helyenként már javában virágoznak is; A kalászkok szép nagyok és egészségesek a szipolyok csak is szorványosan károsítják, itt-ott üszögös és rozsdás.

A rozs-vetések, bárha kedvezőbben állanak meg mindig gyenge középszerű és azon alóliak. A vetések szép nagy kalászt hajtottak s minhog a virágzásra, is meglehetősen kedvezett az időjárás, a szemképződés jól megindult.

Az őszi árpa is igen szépen gyarapodik, kalászeit kihányta virágozik; a lema melanopa nagy mérvben károsítja s bárha az átlag szerint még kielégítőnek jelezhető, hanyatlott. A férgektől nem szenvedett vetések buján nőnek, kifogástalanoknak mondhatók.

A zab-vetések is szenvedtek a nagy mennyiségben lelépelt rovaroktól helyenként a hanyatlás meglehetősen nagy mérvű — a meg nem károsodott vetések tulnyomólag jól állanak.

A repce aratás a Tisza-Maros szögén és a Duna jobb partján kezdetét vette az eredmény különböző: csak helyenként egyes varmegyékben, főleg a Duna jobb partján lesz kielégítő úgy minőségileg, mint mennyiségileg.

A tengeri nagyobbára jól gyarapodik helyenként azonban ez is szenvedett, Néhol megkapálták, mar itt-ott tölögetik — férgnek szorványosan kárt okoztak benne.

Hüvelyesek és a kerti vetemények virágoznak középszerűen állanak.

A cukor és takarmányrépat férgnek tetemesen megkárosítottak néhol most is pusztítják, e miatt különbözően áll.

A kender és len nagyobbára mindenütt jól áll; a dohánypalánták is meglehetősen szépen fogamzottak kedvezően gyarapodnak Takarmányeműek átlag közepes termelással fizetnek minőségileg jóval, Legelő jól áll. A szőlők, ép úgy mint a gyümölcsfák is vidékenként nagyon változó eredményt fognak nyújtani.

Felölös szerkesztő: Mihálfi József.

1891k tkvi sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szarvasi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a békésmegyei árva szék mint gyámhatóságnak 464/890 sz. megke-rezése néhai Gabánvi F. Gusztáv hagyatéki ügyében a b-gyulai kir. törvényszék, (a szarvasi járásbírósa) területén levő, Szarvas községben fekvő a szarvasi 2717 sz. tjkvben foglalt A + 8 rszám alatt 11467/509/b hrszámú. 1357 □ öl dinyeföldre az árverést 302 frt 50 krban ezen-nel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingallan az 1891 évi június hó 26-ik napján délelőtt 10 órakor Szarva-son község házánál megtartandó nyilvánosárve-résen a megállapított kikiáltási áron alól is el adatni fog.

Árverezni szándékozők tartoznak az ingat-lan becsárának 10% át vagyis 30 forint 25 krt készpénzben, vagy az 1881 L. X. tcz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított, és az 1881 évi november hó 1-én 3333 sz. a kelt m. kir. igaz-ságügyministei rendelet 8 §-ában kijelölt ovadéképes értékpapirokban a kiüldött kezéhez leteni, avagy az 1881, LX. tcz. 170 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelye-zéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-gáltatni.

Kir. járásbírósa telekkönyvi hatósága.
Szarvason, 1891. ápril 30.

Kontúr József.
kir. jbró.

H I R D E T É S E K.

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16 oldal terjedelmű,
pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársal közt vannak Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői — habár havonként újítják is meg az előfizetést —

karácsonkor ajándéku kapják
a Pesti Hirlap nagy képes naptárát

Előfizetési árak:

Egész évre 14 frt.

Fé évre 7 frt.

Negyedévre 3 frt 50 kr.

Egy hóra 1 frt 20 kr.

Rendes zenemelléklétek.

Mutatványszámokat kívánatra egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal

Budapest, V. ker. nádor-utca 7. szám.

Hogy minden **FÉRGET** biztosan elpusztítsunk, ne használjunk mást, mint a 4 év óta kitűnő hírű **Tirgram készítményeket**, és pedig **Tirgram-Excite**, mely egyetlen méregtelen, embernek és háziállatnak semmiképp sem ártó szer patkányok és egerek elpusztítására. Ara dobozban 1 frt.

TIRGRAM-TINKTURA
poloskák és azok petéinek gyökeres kiirtására palackokban esetleg 20-40 és 60 kr. Lit. palackal 2 frt 50 kr.

TIRGRAM-POR
svábok, muszkák, balhák, legyek, molyok és növényfergek ellen 15. és 30 kros dobozban Kilós doboz 3 frt

Főraktár: Tirgram-Társaság, Budapest V. Wurm. utca 5 sz.
Szarvason kapható: Búgyis A. gyógyszerész úrnál

Cs. és kir. szab.

TIRGRAM

Utánzásoktól óvakodjunk!

Hirdetés.

Egy jó házból való fiú **tanonkosul** felvétetik Szikes Antal könyvnyomdájában Szarvason.

Legjobb asztali- és ültőital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

AMOHAI **ÁGNES** FORRÁS.

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főherczeg
asztalán rendszeres italul szolgál.

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is nagy mint hazánkban általánosan a kólera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen asványvizet már borral, gyegyző okra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják adják azt rövidítve

ÁGNES

forrás néven ismertetett. — A gyógyerőmű közönségnek asványvizünket szives jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes bizalommal az **ÁGNES**-forrás kútközelsége Mohán.

Frisz táltságon az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható. — Országos foraktár:

Édeskuty L.

cs. és kir. és szerb. kir. udv. asványviz szállító. BUDAPEST, Erzsébet tér 8. sz.

AZ ÁGNES-FORRÁS KÜLÖNÖS ELŐNYEI:
Gazdag szén-savtartalom. — A borok színeit nem változtatja. Természetes ízét kellemessé teszi. — a miert is a vendéglős uraknak kedvelik. Spritzers előnyös szolgáltatás.

Legjobb asztali- és ültőital.

SCHLICK-féle

vasöntöde gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN

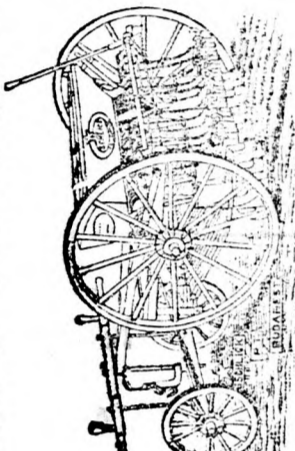
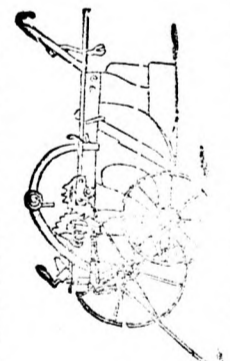
Városi iroda és raktár: VI. Podmanický utca 14.

gyár és irodák: VI. külső Váci-ut 1696/99.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű és számos első díjjal kitüntetett

gőz- és járgányseprít-készületeit szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad mélyítő-ekéit eredeti SCHLICK és VIDATS féle egyvasu ekéit — talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit, vannaia Schlick-féle szab. "HALADAS" sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rostlák (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, lengeri morzsolók és daráló, szabad. Jókay-féle "Hungaria" daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmalomok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kévektől és malomrakó arató-gépek és itkaszáló gépek, szállítható mezői vasutak stb. **Előnyös fizetési feltételek.** Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kérésre ingyen s bérmentesen.

ROBEY & CO. P.

gépgyárosok BUDAPESTEN, IX., Rákos-utca 4-9.

Iroda: IX. Üllői ut 35. (Aug. 1-től kezdve Rákos-utca 5.)
ajánlják kevés tüzelő-anyagot igénylő

GŐZMOZGONYAIKAT és CSÉPLŐGÉPEIKET

melyek az eredetileg általuk alkalmazásba vett szabadalmazott vaskerettel, kettős működésű meghosszabbított szalmarázókkal és megnagyobbított törek- és pelyvarázó-szekrényekkel építettek; továbbá kazalrakó gépeket és más egyébmű gazdasági gépeiket és eszközeiket. Vizszint fekvő talpuzatos gőzgépeiket egyszerű és Compound rendszer szerint, Cornwallig özkazánaiikat, szab. „Robey” stabil gőzgépeiket mozdonykazánnal, malmaikat és malomberendezési tárgyaikat a legjutányosabb áron.

Árjegyzékek és költségvetések kérésre díj és bérmentesen megküldetnek.